

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Pyhäjoen tulvapenkereet ja patoturvallisuus

Oulainen

Kainuun ELY-keskus / Kari Kaijankoski ja Mikko Sulkakoski

5.5.2022

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Patoturvallisuuslaki 494/2009

Valtioneuvoston asetus
patoturvallisuudesta 319/2010

Patoturvallisuusopas (ei
velvoittava, mutta kuvaa hyvät
käytännöt)

Patoturvallisuuslaki koskee
myös tulvapenkereitä

www.ymparisto.fi/patoturvallisuus

Patoturvallisuus

- Patoturvallisuuslain tavoitteena on varmistaa turvallisuus padon rakentamisessa, kunnossapidossa ja käytössä sekä vähentää padosta aiheutuvaa vahingonvaaraa.
- Kainuun ELY-keskus toimii valtakunnallisena patoturvallisuusviranomaisena. Ohjaava ministeriö patoturvallisuusasioissa on MMM.

Padon luokittelu

PTL 11 §

Pato sijoitetaan vahingonvaaran perusteella johonkin seuraavista luokista:

- 1) 1-luokan pato, joka onnettomuuden sattuessa aiheuttaa vaaran ihmishengelle ja terveydelle taikka huomattavan vaaran ympäristölle tai omaisuudelle;
- 2) 2-luokan pato, joka onnettomuuden sattuessa saattaa aiheuttaa vaaraa terveydelle taikka vähäistä suurempaa vaaraa ympäristölle tai omaisuudelle;
- 3) 3-luokan pato, joka onnettomuuden sattuessa saattaa aiheuttaa vain vähäistä vaaraa.

Luokittelua ei tarvitse tehdä, jos patoturvallisuusviranomainen katsoo, että padosta ei aiheudu vaaraa. Tällaiseen patoon sovelletaan kuitenkin, mitä 15 §:ssä säädetään padon kunnossapidosta, 16 §:ssä padon käytöstä, 24 §:ssä onnettomuuksien ehkäisemisestä ja 6 luvussa näiden säännösten valvonnasta.

Padolle asetetut vaatimukset riippuvat padon luokasta!

Tietojärjestelmään toimitettavat tiedot (PTA 10§)

- 1) patoa koskevat lupa- ja muut viranomaisten päätökset;
- 2) tiedot padon hydrologisesta mitoituksesta;
- 3) padon suunnitteluasiakirjat, joista ilmenevät padon teknisten turvallisuusvaatimusten toteuttaminen patoa rakennettaessa sekä padon muutos- ja korjaustöissä;
- 4) **padon tarkkailuohjelma**;
- 5) **vahingonvaaraselvitys**, jos se on padolle laadittava;
- 6) **turvallisuussuunnitelma**, jos se on padolle laadittava;
- 7) **kuvaus turvajärjestelyistä**, jos se on padolle laadittava;
- 8) määräaikaistarkastusten aineisto;
- 9) padolle laaditut kuntoarviot.

Yhteystiedot (PTL 33 §)

Asiakirjat myös paperisena (patoturvallisuuskansio), (PTL 33)

Listaa sovelletaan tapauskohtaisesti, koska kyseessä on jo rakennetut penkereet

Padon käytön aikana

- Padon omistaja on velvollinen pitämään padon sellaisessa kunnossa, että pato toimii suunnitellulla tavalla ja on turvallinen (PTL 15 §).
- Patoa tulee käyttää siten, että käytöstä ei aiheudu vaaraa ihmishengelle ja terveydelle. Padon käytön turvallisuuden varmistamiseksi 1- ja 2-luokan padoilla on oltava riittävät turvajärjestelyt. (PTL 16 §)
- Patoa on tarkkailtava hyväksytyn **tarkkailuohjelman** mukaisesti (PTL 17 §)
- **Vuositarkastus** on tehtävä 1- ja 2-luokan padoille, patoturvallisuusviranomaiselle toimitettava vuosittain 1-luokan padon vuositarkastusraportti (PTL 18 §)
- Määräaikaistarkastus suoritettava luokitelluille padoille vähintään viiden vuoden välein (PTL 19 §). Padon omistaja järjestää tarkastuksen, johon patoturvallisuus- ja pelastusviranomaisella on oikeus osallistua (PTL). Myös alueellinen ELY-keskus kutsutaan mukaan.
- Padon omistajan on ryhdyttävä padosta aiheutuva vahingonvaara huomioon ottaen tarpeellisiin toimiin pato-onnettomuuden ehkäisemiseksi ja onnettomuudesta aiheutuvien vahinkojen rajoittamiseksi. (PTL 24 §)

Patoturvallisuusvelvoitteiden hoitaminen

1. Padon omistajan asiantuntija laatii ja kokoaa tarvittavat asiakirjat
2. Patoturvallisuusviranomainen tekee päätöksen padon luokasta, tarkkailuohjelman hyväksymisestä ja tarvittaessa vahingonvaaraselvityksen hyväksymisestä ja tarkastaa muut asiakirjat
3. Padolla pidetään käyttöönottotarkastus, jossa mm. todetaan padon kunto. Tarkastuksen tekee padon omistajan oma tai hänen hankkimansa asiantuntija. Viranomaiset osallistuvat tarkastukseen.

Lisätietoa patoturvallisuudesta

Kainuun ELY-keskus:

Vesitalousasiantuntija Kari Kaijankoski

0295 023 542, kari.kaijankoski@ely-keskus.fi

Johtava vesitalousasiantuntija Mikko Sulkakoski

0295 025 231, mikko.sulkakoski@ely-keskus.fi